

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Број 1048
Скопје, 15 февруари 2013 година**

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Главен и одговорен уредник: м-р Илија ПИПЕРКОСКИ

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

**Умножено на Универзитетот во Скопје
Тираж: 70 примероци**

Содржина на Билтен број 1048 од 15 февруари 2013 година

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (**Христина Митевска, Срѓан Тасиќ, Мартина Данова, Гордана Петрова, Боро Илковски, Калина Велевска, Јета Жута, Катерина Рамбабова, Љубица Топќ, Маријана Јовановска, Јелена Ристиќ, Татјана Цветковска, Маја Пињо-Талевска, Марија Дојчиновска, Моника Костиќ, Мартин Мопевски, Сепка Малева, Сања Костиќ, Ивица Донеv, Марија Чулакоска, Елита Исахи, Татјана Димов**).....1-4

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје (**Антонија Делсва Рампова, Милена Симјановска, Јордан Поповски, Адријана Рашиќ, Миле Трајков, Анита Јовановска, Лозана Петрушевска, Татјана Стојановска, Викторија Нешковска, Магдалена Мојсовска, Љупчо Јованов, Каменко Аврамоски, Славица Тасевска Симоновиќ**).....5
2. Реферат за избор на наставник во сите звања за научните области (дисциплини): методологија на социолошките истражувања 1, методологија на социолошките истражувања 2, методологија на општествените истражувања, методологија на НИР, истражувачки практикум, општествени нееднакости, статистика и социологија на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Весна Димитриевска**).....6-16

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ "БЛАЖЕ КОНЕСКИ"

1. Реферат за избор на виш лектор по предметот англиски јазик на Филолошкиот факултет "Блаже Конески" во Скопје (**м-р Билјана Грујоска-Трајковска**).....17-25
2. Реферат за избор на еден наставник (во сите звања) по предметите: албански реализам 2, албанска книжевност меѓу двете светски војни и академско пишување 1 и 2 на Филолошкиот факултет "Блаже Конески" во Скопје (**д-р Мирлинда Крифца Беќири**).....26-37

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Орална хигиена од авторите Мирјана Поповска и Вера Радојкова-Николовска**, пријавен на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....38-51

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија на докторската дисертација со наслов **Историскиот преглед на исламските верски објекти во Република Македонија опфатени со Законот за заштита на културното наследство**, изработена м-р **Шипази Мемеди**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....52-54

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во научната област заварување и заварени конструкции на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Димитри Козинаков**).....55-69

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од научната област овоштарство (генетика и селекција) на Земјоделскиот институт во Скопје (**д-р Мелпомена Поповска**).....70-88

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Реферат за избор на еден доцент по наставната област англиска книжевност на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје (д-р Калипа Малеска-Гегај).....89-99
2. Рецензија на докторската дисертација **Супституцијата и елипсата како кохезивни средства во современиот македонски јазик**, од м-р Благојка Здравковска-Адамова, пријавена на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....100-104

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Модели на поврзаност на тероризмот и транснационалниот организиран криминал**, изработена од м-р Тања Милошевска, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....105-111

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Состав и динамика на технолошки значајните микроорганизми при изработката на биспото сирење произведено на традиционален начин**, изработена од м-р Весна Левков, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....112-120

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Современи концепти на финализирање на системот за осигурување на депозити и адекватност на премијата за осигурување на депозити**, од м-р Весна Мицајкова, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....121-125

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Глобализациските процеси, мирот и безбедноста**, изработена од м-р Горан Зенделовски, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....126-130

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на **Стоматолошкиот факултет во Скопје** (д-р Мирјана Пауповска Стојановска, д-р Стефановски Сашо, д-р Јулија Заркова).....131

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на наставник на научното поле општествени науки во научната област **экономика на јавни служби** на Економскиот институт во Скопје (д-р Елена Давитковска).....132-144

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на **Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје** (Ана Този Кумбараџи, Маја Добревска-Ристовска, Теодора Трпковска, Бојана Младеновска, Милка Кокорманова, Јана Ѓорѓинска, Шенај Селими).....145

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторска дисертација на **Медицинскиот факултет во Скопје** (м-р Роберт Величковски, м-р Наталија Дечовски, м-р д-р Валентина Симоновска, м-р Роберта Митревска, м-р д-р Угор Спироски, м-р д-р Рина Хоџа, м-р д-р теута Агаи-Демјаха, м-р д-р Данче Гудева-Николовска, м-р д-р Антигона Дервишај-Укехаџај, м-р д-р Марија Кишман-Христовска, м-р Лолита Митевска).....146-147

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

1. Реферат за избор редовен професор по предметите: семејна педагогија, за студиските групи: одделенска настава и предучилишно воспитание на албански наставен јазик; предучилишна педагогија за групата на предучилишно воспитание на албански наставен јазик, училишна педагогија за студентите на групата одделенска настава на албански наставен јазик, на Педагошкиот факултет “Св. Климент Охридски” во Скопје (д-р Ѓулумсере Касапи).....148-159

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Природно-математичкиот факултет во Скопје (Елизабета Сековска, Верица Спасова).....160

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ “ЈУСТИНИЈАН ПРВИ”

1. Рецензија на ракописот за учебник **Пенологија-наука за извршување на санкциите со извршно казнино право на Република Македонија**, од авторите проф. д-р Љупчо Арпаудовски и доц. д-р Александра Груевска-Дракулевски, пријавен на Правниот факултет “Јустинијан Први” во Скопје.....161-172

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

1. Реферат за избор на научен соработник во Истражувачкиот центар за енергетика, информатика и материјали на Македонската академија на науките и уметностите во Скопје (д-р Игор Томовски).....173-187

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Реферат за избор на доцент по предмети од областа на чешкиот јазик и чешката книжевност Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје (д-р Јасмина Делова-Силјанова).....188-210

ИНСТИТУТ ЗА ФОЛКЛОР “МАРКО ЦЕПЕНКОВ”

1. Реферат за избор во научно звање за работното место истражувач на фолклорот и етнологијата на ромскиот народ во Р. Македонија, во Институтот за фолклор “Марко Цепенков” во Скопје (д-р Трајко Петровски).....211-219

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (Снежана Прескакулова, Слободан Левковски, Маја Лазевска, Ивана КаракушеваИгор Јоваповски, Горан Лазаревски, Соња Николовска, Мирјана Сеизова, Анита Пешова, Ивана Ивановска, Николче Трајчески, Станко Коруновски).....220

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација со наслов **Оптимирање на процесот на согорување на јагленов прав во ложиште на енергетски котел**, изработена од м-р Лидија Јолеска Буреска, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....221-225

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Организиран криминал и неговите импликации врз безбедноста на земјите од Југоисточна Европа**, изработена од м-р Кирил Митиќ, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....226-234
2. Рецензија на докторската дисертација **Стилови на разрешување на брачни конфликти**, изработена од м-р Хатиџе Ислами, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....235-239

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања на Институтот за етнологија и антропологија, по група предмети од областа на етнологијата и социјалната и културната антропологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р Љупчо Ристески, д-р Викторија Момева Алтипармакова).....240-273

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИК „ОРАЛНА ХИГИЕНА”
ОД АВТОРИТЕ ПОПОВСКА МИРЈАНА И РАДОЈКОВА-НИКОЛОВСКА
БЕРА

Наслов	Орална хигиена
Автори	Проф. д-р Поповска М. и ас. д-р Радојкова-Николовска В.
Студиска програма	Содржините во учебникот „Орална хигиена” се основна литература за студентите од студиската програма за доктори по дентална медицина, но исто така ќе послужат како литература за студентите од студиските програми за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри.
Се однесува на предметната програма	Орална хигиена
Покриеност на наставниот материјал	Со учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава.
Семестар	Предметот орална хигиена на студиската програма за доктори по дентална медицина се слуша во IV семестар. Предметот орална хигиена на студиската програма за стручни забни техничари се слуша во IV семестар. Предметот орална хигиена на студиската програма за стручни стоматолошки сестри се слуша во IV, V и VI семестар.
Фонд на часови и ЕКТС- кредити	Предметот орална хигиена за доктори по дентална медицина е со вкупно 45 часа (15+30). Бројот на ЕКТС-кредити е 3. Предметот орална хигиена за студентите од студиската програма за стручни забни техничари е со вкупно 45 часа (30+15). Бројот на ЕКТС-кредити е 4. Предметот орална хигиена (I, II и III) за студентите од студиската програма за стручни стоматолошки сестри е со вкупно 17 ЕКТС-кредити.
Усогласеност со наставата	Содржината на учебникот одговара со наставната програма за теоретска настава на соодветните предмети на првиот циклус студии.
Време и акт на назначување на рецензентите	Со Одлука за одредување на рецензенти за пишување на рецензија за печатење на учебник донесена на II редовна седница на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, одржана на 14.12.2012 година.
Издание	прво издание
Ревидирани сегменти од претходно издание	нема

Ист или случен учебник на факултетот	На факултетот постои учебник „Орална хигиена” за стручни стоматолошки сестри, но тој е од постар датум.
Општи податоци за учебникот	Учебникот „Орална хигиена” содржи 212 страници А4-формат, со огромен број на илустрации, табели, графички и шематски прикази.
Содржина	<p>Поглавје 1. Меки и тврди наслаги</p> <p>Поглавје 2. Одржување орална хигиена</p> <p>Поглавје 3. Хемиски средства за одржување орална хигиена</p> <p>Поглавје 4. Одржување орална хигиена во амбулантни услови</p> <p>Поглавје 5. Одржување орална хигиена кај пациенти со ортодонтски и протетски надоместоци и дентални импланти</p> <p>Поглавје 6. Орална хигиена кај пациенти со посебни потреби</p> <p>Поглавје 7. Придонес од одржување орална хигиена</p>
Предлози за корекции	Во материјалот нема потреба од корекции во квантитетот и квалитетот на содржината, начинот на уредувањето на текстот, како и потреба од дополнување или исклучување на одделен текст.
Категоризација	Учебник
Општа педагошка оцена	<p>Методските единици се напишани на осмислен начин и секоја методска единица претставува посебна целина која се надоврзува на претходната, така што сите заедно се вклопуваат во постојната програма за теоретска настава по предметот орална хигиена.</p> <p>Авторите ја изнесуваат материјата концизно, стручно и разбирливо. Овој текст е поддржан со графички и шематски прикази, што материјалот го прави полесно разбирлив за студентот. Според тоа, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите.</p>
Заклучок	Ракописот содржи материјал што треба да послужи како учебник за студентите на студиската

	<p>програма за доктори по дентална медицина, како и содржини кои ќе бидат полезни за студентите од студиските програми за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. По обемот и содржината, тој во целост одговара на програмата на Стоматолошкиот факултет. Стилот на пишувањето е разбирлив и лесен за усвојување од страна на студентите за кои учебникот е наменет. Во учебникот се застапени голем број илустрации, табели и шеми што придонесуваат за подобар квалитет.</p> <p>Според тоа, задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кое ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес, успешно изучување на содржината.</p> <p>Од наведеното, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен на Стоматолошкиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, како „Орална хигиена“.</p>
--	--

Рецензент
Проф. д-р Киро Ивановски с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНИКОТ „ОРАЛНА ХИГИЕНА”
ОД АВТОРИТЕ МИРЈАНА ПОПОВСКА И ВЕРА РАДОЈКОВА-
НИКОЛОВСКА**

Врз основа на член 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, на својата 2-ра редовна седница одржана на 14.12.2012 донесе одлука со бр. 09-1284 за формирање рецензентска комисија за пишување рецензија на учебникот „Орална хигиена”, во состав:

- проф. д-р Златанка Белазелкоска
- проф. д-р Миле Царчев и
- проф. д-р Киро Ивановски

Во врска со оваа Одлука, во својство на рецензент го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот **Орална хигиена** е прв учебник од оваа област наменет за студентите по дентална медицина, изготвен од автори кои подолго време се занимаваат со оваа проблематика.

Автори на учебникот се: Мирјана Поповска и Вера Радојкова-Николовска.

Тој е наменет за следните студиски програми:

- доктори по дентална медицина
- стручни забни техничари
- стручни стоматолошки сестри.

Покриеност на наставниот материјал

Во учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава.

Орална хигиена	Доктори по дентална медицина	II година (IV семестар)
Орална хигиена	Стручни забни техничари	I година (IV семестар)
Орална хигиена I	Стручни стоматолошки сестри	II година (IV семестар)
Орална хигиена II	Стручни стоматолошки сестри	III година (V семестар)
Орална хигиена III	Стручни стоматолошки сестри	III година (VI семестар)

Фондот на часови и ЕКТС-кредити за овие предметни програми, според студиските програми, се претставени во табелата што следува:

Студиска програма	Код	Предмет	Теоретска настава	Практична настава	ЕКТС
Доктори по дентална медицина	2112	Орална хигиена	15	30	3
Стручни забни техничари	СЗТ2201	Орална хигиена	30	15	4
Стручни стоматолошки сестри	ССС2107	Орална хигиена I	30	120	6
Стручни стоматолошки сестри	ССС3105	Орална хигиена II	15	120	6
Стручни стоматолошки сестри	ССС3109	Орална хигиена III	0	150	5

Усогласеност со наставата

Обработената материја организирана во поглавја е, всушност, содржината на учебникот кој кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа, т.е. стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри. Ова е прво издание и ревидирани сегменти од претходно постоен учебник нема.

Учебникот по орална хигиена за студентите по дентална медицина досега немаше. „Орална хигиена“ од авторите Ана Миновска, Маја Пандилова и Киро Ивановски е сличен, но тој е наменет за студентите од Високата школа за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри. Издаден е во 2004 година од Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Општи податоци за учебник

Учебникот „Орална хигиена“ содржи 212 страници А4-формат. Содржи современ и модерен приод во разработка на методските единици. Целокупното градиво е распределено во 7 поглавја, по логичен редослед кој го прави едноставен и достапен до студентите. Секоја наставна единица е прегледно изложена и јасно и прецизно поставена. Секое поглавје од учебникот е збогатено со шеми, табели, слики и цртежи со што наставната материја станува лесна и разбирлива за секој студент. Всушност во учебникот во главните теми во скратен табеларен приказ е содржана сржта на секое поглавје, што претставува апсолутна новина во приказот на наставните единици. Овој најнов и современ приод во обработка на тематските содржини го олеснува совладувањето на материјата предвидена со наставната програма.

Содржината на учебникот е следна:

Содржина

Поглавје 1. Меки и тврди наслаги

Концепт на оралнохигиенска заштита

Меки орални депозити

Дентална пеликула (стекната пеликула)

Дентален биофилм

Микроорганизми во оралниот биофилм

Клинички аспекти на биофилмот

Препарати за пребојување на биофилмот

Проценка на биофилмот

Детекција на биофилмот

Значење на денталниот биофилм

Материја алба

Детритус и остатоци од храна

Тврди орални депозити

Пигментации и дисколорации

Класификација на пигментациите

Идентификација и значење на пигментациите

Постапки за отстранување на пигментациите

Забен камен

Класификација и дистрибуција на забниот

камен

Формирање забен камен

Клинички карактеристики на забниот камен

Значење и превенција на забниот камен

Поглавје 2. Одржување орална хигиена

Основни принципи за одржување орална хигиена

Редослед во реализација на планот за орална хигиена

Поврзување на дијагнозата и планот на терапија

Поставување приоритети

Поставување цели

Вклучување на пациентот

Селектирање на оралнохигиенските интервенции

Презентација план за заштита

Евалуација(проценка) на постигнатите резултати

Цели на евалуација

Евалуација на цели фокусирани на пациентот

Фактори кои влијаат на остварување на резултатите

Оралнохигиенска прогноза и континуирана заштита

Одржување орална хигиена во домашни услови

Историски преглед на познавањата за четкиците за заби

Први(најрани) четкици за заби

Рани методи за четкање на забите

Избор на четки за заби

Делови на мануелна четка за заби

Дизајн на снопчињата и влакната на четката

Истрошеност на четката за заби

- Електрични четки за заби
- Инструкции за четкање на забите
- Времетраење на четкањето
- Честота на четкање
- Јачина при четкање на забите
- Методи на мануелно четкање
 - Општи принципи на мануелно четкање
 - Bass-ова техника (техника на сулкусн четкање)
 - Кружен метод или метод на кружни движења
 - Стилманов метод на четкање на забите
 - Модифициран Стилманов метод на четкање на забите
 - Чартерсов метод на четкање на забите
 - Циркуларен- Фонесов метод на четкање на забите
 - Вертикален-Леонардов метод на четкање на забите
 - Хоризонтален метод на четкање на забите
 - Физиолошки Смитов метод на четкање на забите
- Последици он неправилно четкање
 - Повреди на околните ткива
- Одржување на четката за заби
 - Контаминација на четката за заби
 - Грижа за четката за заби
- Грижа за интерденталните простори
 - Типови интердентални простори
 - Типови интердентални простори и дополнителни средства за одржување орална хигиена
 - дентални конци
 - држачи за дентален конец
 - дентални траки или ленти
 - дрвени клинови
 - интердентални четкички и врвови
 - чистачи на јазик
 - Интердентални дополнителни електрични средства за лична орална хигиена
 - флосери електрични средства за чистење со вградени дентални конци
 - електрични интердентални четкички и врвови
 - дентални водени млазници(апарат за дентален воден млаз)
 - електричен чистач за јазик

Поглавје 3 Хемиски средства за одржување орална хигиена

- Избор на пасте за заби
- Состав на пасите за заби
 - Абразиви
 - Хумектанти
 - Вода

- Конзерванси
- Врзувачки средства(згуснувачи)
- Детергенти(сапуни или сурфактанти)
- Ароматични средства и засладувачи
- Ароматични средства и обојувачи
- Превентивни и несакани ефекти од пастите за заби
- Водички за испирање на устата
- Терапевтски препарати
- Орална иригација
- Корисни ефекти од иригацијата
- Локална примена на антибиотици
- Видови препарати за локална апликација

Поглавје 4. Одржување орална хигиена во амбулантски услови

- Позиционирање на стоматологот за правилно работење

- Механичко отстранување дентални депозити

- Ултразвучни инструменти

- Мануелни и автоматски адаптирани единици

- Магнеостриктивна единица

- Пиезоелектрична единица

- Сонични инструменти

- Техника за примена на машинските инструменти

- Отстранување пигментации

- Полирање со гумичка

- Несакани ефекти врз забите

- Несакани ефекти врз реставрациите

- Несакани ефекти врз меките ткива

- Несакани ефекти врз околината

- Контраиндикации и претпазливост при

- полирање со гумичка

- Воздушно полирање

- Отстранување забен камен

- Белење на забите

Поглавје 5. Одржување орална хигиена кај пациенти со ортодонтски и протетски надоместоци и дентални импланти

- Одржување орална хигиена кај пациенти со ортодонтски аномалии

- Фактори на ризик

- Контрола на оралниот биофилм кај ортодонтски надоместоци

- Четкање на забите кај пациенти со ортодонтски надоместоци

- Интердентално четкање

- Дополнителни средства за контрола на плакот

- Флуоридна терапија

- Совети за исхрана

- Честота на професионална оралнохигиенска грижа на одржување

- Оралнохигиенски препораки за пациентите со фиксни ортодонтски надоместоци

- Оралнохигиенска грижа кај пациенти со ортодонтски надоместоци по хируршки третман
- Орална хигиена кај пациенти со протетски надоместоци
 - Одржување орална хигиена кај пациенти со фиксни надоместоци
 - Одржување орална хигиена кај пациенти со мобилни парцијални протези
 - Одржување орална хигиена кај пациенти со тотални протези
 - Абразивни средства за четкање
- Орална хигиена кај пациенти со дентални импланти
 - Дијагноза и планирање
 - Самостојна орална грижа на пациентот
 - Средства кои се препорачуваат за хигиена на денталните импланти
 - Средства за визуализирање дентален плак
 - Четки за заби
 - Меѓупросторни четкички со еден сноп – конусни или рамни
 - Електрични четки за заби
 - Пластична интердентална четкичка конусна или цилиндрична обложена со најлон
 - Гумен врв
 - Паста за заби
 - Дентални конци и дентални траки
 - Орална иригација
 - Антимикробни средства
- Одржување орална хигиена кај акутни пародонтални состојби
 - Орално хигиенски препораки при улцеронекрозен гингивитис и улцеронекрозна пародонтопатија
 - Грижа за пациентите во акутната фаза
 - Орално хигиенски препораки при пародонтален апсцес

Поглавје 6. Орална хигиена кај пациенти со посебни потреби

- Орално хигиенска заштита
- Лица со недостатоци(хендикеп)
 - Орални помагала за самостојна грижа
 - Приспособување на орално хигиенските средства
- Лица со невролошки и сензорни нарушувања
 - Општи аспекти на орално хигиенската заштита
 - Посебни аспекти на орално хигиенската заштита
 - Инструкции за одржување на орална хигиена
- Оралнохигиенски аспекти кај дисфункции на моторниот систем
- Оралнохигиенски аспекти кај периферни невропатии
- Оралнохигиенски аспекти кај дисфункција на 'рбетниот мозок
- Оралнохигиенски аспекти кај напади
- Оралнохигиенски аспекти кај нарушување на повисоките кортикални функции
- Оралнохигиенски аспекти кај цереброваскуларни заболувања
- Оралнохигиенски аспекти кај сензорни (сетилни) нарушувања
 - Оралнохигиенски аспекти кај нарушувања на слухот
 - Оралнохигиенски аспекти кај нарушувања на видот

Оралнохигиенски аспекти кај лица со когнитивни пречки и прекини во развојот
 Оралнохигиенски аспекти кај лица со малигни заболувања
 Оралнохигиенски аспекти кај лица со ХИВ инфекција
 Оралнохигиенски аспекти кај лица со кардиоваскуларни заболувања
 Оралнохигиенски аспекти кај пациенти со diabetes melitus

Поглавје 7. Придонес од одржување орална хигиена

Евалуација

Маркетинг во стоматологијата и оралната хигиена

Интердисциплинарна соработка

Задоволство на пациентот

Одржување на оралното здравје-продолжена оралнохигиенска заштита

Цели на програмата за одржување

Интервали на посетите

Постапки во процесот на одржување

Проценка на состојбата

План за одржување

Критериуми за упатување за време на одржувањето

Повторување на пародонталното заболување

Квантитетот и квалитетот на содржината и начинот на уредување на текстот се темелни и прецизни и нема потреба од корекции ниту дополнување или исклучување на одделни сегменти од текстот.

Бидејќи ракописот целосно го опфаќа наставниот материјал согласно со студиските програми за дентална медицина, овој ракопис се категоризира во учебник за студентите по дентална медицина. Со оглед на тоа дека одредени поглавја се совпаѓаат со дел од материјата предвидена за студиската програма за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри, оваа литература ја препорачувам како дополнение на основниот учебник по предметот орална хигиена.

Во учебникот систематизираните 7 поглавја претставуваат посебни целини, кои се надоврзуваат една на друга, а сите заедно ја заокружуваат и во целост ја опфаќаат постојната програма за теоретска настава по предметот орална хигиена. Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на материјата надополнето со богатата илустрација го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за осознавање на значењето на оралната хигиена како интегрален дел од современата стоматологија. Заради сето ова, општата педагошка оценка за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите.

Овој учебник на македонски јазик не само што ќе биде од сериозна помош за студентите, тој ќе најде и своја примена кај веќе дипломираните стоматолози, како вредно помагало и потсетник во ординациите. Исто така, овој учебник можат да го користат и студентите по медицина, со цел да ги надополнат своите знаења од областа на превентива на оралниот кавитет, но е наменет и за сите заинтересирани

кои сакаат правилно да ги совладаат техниките за четкање, давајќи свој придонес во оралното здравје.

Заклучок

Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметот орална хигиена на Стоматолошкиот факултет. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, како и за студентите на студиските програми за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување.

Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кој ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес, нов поглед и полесен и интересен начин на изучување на главните постулати на оралната хигиена.

Од сето горе наведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како учебник по предметот орална хигиена на Стоматолошкиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од авторите проф. д-р Мирјана Поповска и ас. д-р Вера Радојкова-Николовска.

Рецензент

Проф. д-р Златанка Белазелкоска с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНИКОТ „ОРАЛНА ХИГИЕНА”
ОД АВТОРИТЕ
МИРЈАНА ПОПОВСКА И ВЕРА РАДОЈКОВА-НИКОЛОВСКА**

Наслов	Орална хигиена
Автори	Мирјана Поповска и Вера Радојкова-Николовска
Студиска програма	Содржините се наменети како основна литература за студентите кои ја слушаат наставата по студиската програма за доктори по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студиската програма за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри.
Се однесува на предметната програма	Орална хигиена
Покриеност на наставниот материјал	Со учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава.
Семестар	-Доктори по дентална медицина, II година (IV семестар) -Стручни забни техничари, I година (IV семестар) -Стручни стоматолошки сестри, II година (IV семестар), -Стручни стоматолошки сестри, III година (V семестар) и -Стручни стоматолошки сестри, III година (VI семестар)
Фонд на часови и ЕКТС	Орална хигиена за доктори по дентална медицина се слуша со фонд на часови 15+30, со 3 ЕКТС-кредити, орална хигиена за стручни забни техничари 30+15, со 4 ЕКТС-кредити, орална хигиена за стручни стоматолошки сестри 30+120, 15+120, 0+150 со 17 ЕКТС-кредити.
Усогласеност со наставата	Содржината на учебникот е соодветна на наставните програми на студиите за дентална медицина и Високата школа за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри
Време и акт на назначување на рецензентите	Со Одлука бр. 09-1284 за одредување рецензенти за учебникот „Орална хигиена” на 2 редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 14.12.2012
Издание	Прво
Ревидирани сегменти од претходно издание	Нема
Исто или	Нема за студиската програма за доктори на дентална

слично издание на факултетот	медицина
Општи податоци за учебникот	Учебник „Орална хигиена”, А4-формат, 212 страници. Во сите поглавја вкупниот број слики надминува 80, шеми 3 и 33 табели со сликовити илустрации.
Содржина	<p>Поглавје 1. Меки и тврди наслаги</p> <p>Поглавје 2. Одржување орална хигиена</p> <p>Поглавје 3. Хемиски средства за одржување орална хигиена</p> <p>Поглавје 4. Одржување орална хигиена во амбулантски услови</p> <p>Поглавје 5. Одржување орална хигиена кај пациенти со ортодонтски и протетски надоместоци и дентални импланти</p> <p>Поглавје 6. Орална хигиена кај пациенти со посебни потреби</p> <p>Поглавје 7. Придонес од одржување орална хигиена</p>
Предлози и корекции	Во материјалот нема потреба од корекции во содржината. Исто така не е потребно да се интервенира во смисла на исклучување или вклучување на одредени содржини во конципираната материја.
Категоризација	Учебник
Општа педагошка оцена	<p>Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази што ја дообјаснува обработената материја.</p> <p>Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на наставните единици, кои се богато илустрирани, го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за осознавање на значењето на оралната хигиена како интегрален дел од современата превентивна стоматологија. Заради сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите од сите посочени студиски програми за додипломска настава.</p>
Заклучок	<p>Ракописот содржи материјал кој по обем и содржина во целост одговара на наставната програма по предметот орална хигиена на студиската програма за дентална медицина при Стоматолошкиот факултет. Обработената материја може да биде солидно дополнување како теоретски така и практично и за студентите на студиските програми за стручни забни техничари и стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Стилот е јасен, јазикот разбирлив, што ја обликува материјата во една целина која е едноставна за усвојување.</p> <p>Според тоа, со задоволство го рецензирав учебникот кој ветува успешно и едноставно изучување на предложената материја на студентите, но исто така ќе им овозможи проширување на знаењата на сите оние кои ќе покажат интерес за оваа проблематика.</p>

	Од сето погоре изложено, ракописот позитивно го рецензирам и предлагам да биде објавен како учебник „Орална хигиена” на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје.
--	--

Рецензент

Проф. д-р Миле Царчев с.р.

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд
на Стоматолошкиот факултет во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Д-р Мирјана Пауновска Стојановска	„Евалуација на ефектите од додавање на антимикробни соединенија во средства за дефинитивно запечатување на коренски канали“ Evaluation of the effects of the addition of antimicrobial compounds into endodontic sealers	
Д-р Сашо Стефаноски	„Проценка на дијагностичките методи во верификација на мекоткивните цисти во вратната регија“ Evaluation of diagnostic methods in the verification of soft tissue cysts in the neck region	
Д-р Јулија Заркова	„Спектрофотометриска евалуација на бојата на природните заби во однос на три клучеви за избор на боја и нивната грешка на покривање“ Spectrophotometric evaluation of natural teeth color in relation to three shade guides and their coverage error	